

Suomen ilmastopaneeli

Ilmastopolitiikan toimien riittävyys suhteessa Pariisin sopimuksen lämpötilatavoitteisiin ja kansallisiin tavoitteisiin

Tässä lausunnossa tarkastellaan ilmastotoimien riittävyttä suhteessa hiilineutraaliuteen 2035 ja ilmastotavoitteisiin vuonna 2030. Arvio perustuu Ilmastopaneelin Suuntaviivoja Suomen ilmastotoimien tehostamiseen -muistioon (2023). Arvioon liittyy kuitenkin epävarmuutta, sillä toimien riittävyden arviointi ei ole yksiselitteistä.

Ilmastopaneeli on arvioinut, että Suomen reilu panos Pariisin ilmastopaneelin lämpötilatavoitteeseen edellyttää vähintään ilmastolakiin kirjattujen päästövähennysten ja hiilineutraaliuden saavuttamisen 2035 (Suomen ilmastopaneeli 2021a). Vuoden 2035 jälkeen nielujen tulee kasvaa ja päästöjen vähentyä edelleen. Ilmastolain mukainen tavoite vuodelle 2030 on vähentää päästöjä 60 prosenttia verrattuna vuoteen 1990.

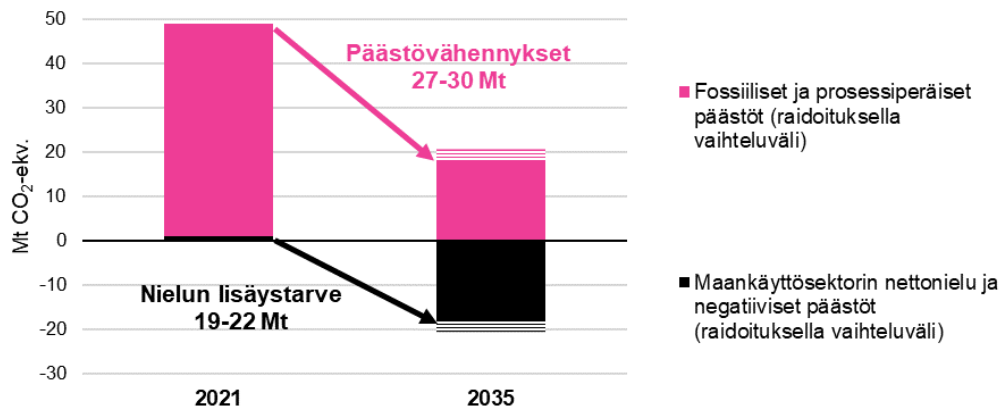
Kansainvälisissä ilmastoneuvotteluissa EU on sitoutunut olemaan hiilineutraali 2050, ja vähentämään nettopäästöjään vuoden 2005 tasosta vähintään 55 prosenttia vuoteen 2030 mennessä. Osana EU:ta Suomen tulee tehdä oma osansa, jotta kansallisten toimien voidaan arvioida olevan riittäviä. EU:ssa on yhteisesti sovittu jäsenmaita sitovat tavoitteet koskien taakanjakosektoria ja maankäyttösektoria (LULUCF). EU-tavoitteiden täyttäminen auttaa Suomea saavuttamaan kansallisen hiilineutraaliustavoitteen.

Ilmastopaneelin arvion mukaan, jos KAISUssa hahmotettu päästövähennykset toteutuvat ja päästökauppa säilyy päästövähennyksiä voimakkaasti ohjaavana, **Suomen ilmastolain päästövähennystavoite (60 prosenttia vuoteen 2030 mennessä) todennäköisesti toteutuu. Tältä osin suunniteltujen toimien voidaan ajatella nykytiedon valossa olevan riittäviä.**

KAISU ei kuitenkaan välttämättä riitä EU:n taakanjakosektorin 2030-tavoitteen (-50 prosenttia vuoden 2005 tasosta) täyttämiseen, vaan epävarmuuksien kattamiseksi lisätoimia saatetaan tarvita noin 1Mt CO₂-ekv. edestä. Epävarmuutta lisää LULUCF-sektorin nettonielun kehitys, jonka johdosta taakanjakosektorilla saatetaan tarvita vielä enemmän päästövähennyksiä.

Hiilineutraaliuden osalta, lisäisiä päästövähennyksiä tarvittanee 3 Mt CO₂-ekv. suhteessa KAISUn esittämiin toimiin. Näitä on syytä arvioida myöhemmin tarkemmin. Tarvittavien lisäisten päästövähennysten määrä riippuu myös siitä, kuinka hyvin nettonielua saadaan vahvistettua.

Maankäyttösektorin nettonielun osalta nykytoimet eivät ole riittäviä hiilineutraaliuden tai EU-tavoitteiden saavuttamiseksi. Kurottavaa nielukilua hiilineutraaliuteen on n. 19-22 Mt CO₂-ekv. t vuoteen 2035 mennessä verrattuna vuoden 2021 tasoon – riippuen siitä kuinka hyvin päästövähennyksissä onnistutaan. Maankäyttösektorin ilmastosuunnitelma (MISU) vahvistaa nielua arviolta 5 Mt. Erotus nielutavoitteeseen, vähintään 14 Mt, tulee toteuttaa lisätoimin. EU:n LULUCF-velvoitekaudella 2021-2025 Suomi ei tule saavuttamaan asetettua tavoitetta, jonka mukaan maankäyttösektorista ei saisi aiheutua laskennallisia päästöjä. Kaudella 2026-2030 Suomen tulisi tuottaa kasvihuonekaasuinventaarion mukaista LULUCF-nettonielua asetusehdotuksen mukaan - 17,8 Mt vuonna 2030, mutta on mahdollista, että tavoite laskee teknisten korjausten myötä. Vuoteen 2030 nettonielua tarvitaan kuitenkin arviolta vähintään 12 Mt CO₂-ekv. t. lisää, jotta EU-velvoite täyttyy.

Kuva: Fossiiliset ja prosessiperäiset päästöt sekä maankäyttösektorin nettonielu nyt (vuonna 2021) ja hiilineutraaliuden saavuttamiseksi vuonna 2035 tarvittavat tasot negatiiviset päästöt mukaan lukien. Päästöjen ja nielujen vaihteluväli (18–21 Mt) vuonna 2035 on esitetty kuvassa raidoituksella.

Lähteet:

Suomen ilmastopaneeli. 2021a. Ilmastolakiin kirjattavat pitkän aikavälin päästö- ja nielutavoitteet – Ilmastopaneelin analyysi ja suositukset. Suomen ilmastopaneelin raportti 1/2021. Saatavilla: https://www.ilmastopaneeli.fi/wp-content/uploads/2021/02/ilmastopaneelin-raportti_ilmastolain-suositukset_final.pdf

Suomen ilmastopaneeli, 2021b. Ilmastotoimien riittävyyden arviointi vuosien 2030 ja 2035 tavoitteiden osalta. Suomen ilmastopaneelin julkaisuja 1/2022. Saatavilla: https://www.ilmastopaneeli.fi/wp-content/uploads/2022/02/VN-990-2022_ilmastotoimien-arviointi_ilmastopaneeli.pdf

Suomen ilmastopaneeli, 2023. Suuntaviivoja Suomen ilmastotoimien tehostamiseen. Suomen ilmastopaneelin julkaisuja 1/2023. Saatavilla: <https://www.ilmastopaneeli.fi/wp-content/uploads/2023/02/ilmastopaneelin-julkaisuja-1-2023-suuntaviivoja-ilmastotoimien-tehostamiseen.pdf>